

Saara Hyrkkö vihr ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä ammatilliseen koulutukseen (46 600 000 euroa)

Eduskunnalle

Työttömyys on kasvanut Suomessa kuluneen vuoden aikana toiseksi nopeiten EU-maista ja työttömyysaste on EU-maiden kolmanneksi korkein. Suomessa ei ole pulaa pelkästään korkeasti koulutetuista asiantuntijoista vaan myös ammatillisista osaajista. Silti hallitus on leikannut 120 miljoonaa ammatillisesta koulutuksesta.

Leikkaus osuu väistämättä ensimmäistä tutkintoaan suorittaviin oppivelvollisuusikäisiin perustutkinto-opiskelijoihin. Esimerkiksi Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n mukaan 120 miljoonan leikkaus ammatilliseen koulutukseen tarkoittaisi laskennallisesti noin 1 600 opettajan vähennystä.

Yhteensä leikkausten ammatilliseen koulutukseen on arvioitu olevan jopa 150 miljoonaa euroa, kun mukaan lasketaan kaikki hallinnolliset säästöt ja päättyvät määrärahat. Kyseessä on valtava leikkaus, jolla on vaikutuksia koulutuksen laatuun.

Suurin osa aikuiskoulutuksesta on ammatillista koulutusta. Koulutukseen osallistutaan siis selvästi työhön liittyvistä syistä. Lisäksi ammatilliseen koulutukseen lukeutuvat myös esimerkiksi erikoisammattitutkinnot, joihin voi yleensä hakeutua vasta kun on alan peruskoulutuksen jälkeen kehittänyt ammattitaitoaan ja hankkinut vankan työkokemuksen alalta. Monet näistä tutkinnoista ovat ainoita laatuaan kyseisille aloille.

Ammatillisen koulutuksen leikkausten lisäksi hallitus on myös lakkauttanut esimerkiksi aikuis-koulutustuen ja vähentänyt opiskelijoiden asumisen tukia tilanteessa, jossa jo noin viidennes korkeakouluopiskelijoista on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimuksessa ilmoittanut toimeentulonsa olleen erittäin niukka ja epävarma viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana.

Leikkaamalla paitsi opiskelun aikaisesta toimeentulosta, myös opintojen järjestäjiltä, ei nosteta Suomen osaamis- ja koulutustasoa, puhumattakaan työllisyysasteen parantamisesta.

Tämä aloite kuuluu Vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Talousarvioaloite TAA 70/2025 vp

että eduskunta lisää 46 600 000 euroa momentille 29.20.30 ammatilliseen koulutukseen.

Helsingissä 3.10.2025

Saara Hyrkkö vihr
Krista Mikkonen vihr
Jenni Pitko vihr
Oras Tynkkynen vihr
Sofia Virta vihr
Atte Harjanne vihr
Pekka Haavisto vihr
Hanna Holopainen vihr
Tiina Elo vihr
Inka Hopsu vihr
Fatim Diarra vihr